

EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ “MĂȘTI, OAMENI, RITUAL”

Florin Drașovean

Între 21 aprilie și 10 iulie 2005 Muzeul Martin von Wagner din cadrul Universității Bayerische Julius Maximilians din Würzburg (Germania) (Fig.1) a găzduit expoziția intitulată *Oameni, măști, ritual. Viața de fiecare zi și cult acum 7000 de ani în așezarea preistorică de la Ulivar, România*. Rod al colaborării fructuoase dintre Muzeul Banatului Timișoara, Muzeul Banatului Montan Reșița și Catedra de Istorie Străveche și Veche a Universității din Würzburg, expoziția are drept idee directoare prezentarea celor mai importante obiecte, organic legate de diferitele aspecte ale vieții materiale și spirituale ale omului epocii pietrei, ce au fost descoperite în cadrul proiectului de cercetare româno-german de la Ulivar (jud. Timiș). La acestea au fost adăugate piese de plastică neolitică din locuirile neolitice din județul Caraș-Severin și din colecțiile Muzeului de la Forchheim (Germania).

Piesa principală a expoziției a constituit-o fragmentul de mască de la Ulivar care, în viziunea muzeografică a organizatorilor, a ocupat un loc central, exponatul fiind arondat ideii de viață spirituală a comunităților neolitice târzii din Banat, privită ca o parte componentă inseparabilă a contextului vieții de fiecare zi a acestora. În acest cadru tematic expoziția a debutat cu o reconstituire a unei părți a sistemului de fortificație care apăra acropola de la Ulivar, prin prezentarea unei fotografii gigant de trei metri înălțime și doi metri lungime a șanțului de apărare și care a fost dublată cu o reconstituire din trunchiuri de lemn despicate a palisadei. Pe această fotografie au fost adosate texte explicative legate de locuirea, tehnica de construcție a locuințelor, arhitectura și organizarea internă a acestora, precum și estimări asupra mediului geo-climatic la începuturile mileniului al V-lea în. Chr. din Banat.

Deși purtând în titlul său numele sitului de la Ulivar, în sala principală a expoziției (Fig.2) obiectele au fost dispuse în conformitate cu ideea muzeologică de a prezenta vizitatorilor cadrul profan și magico-religios al vieții comunităților neolitice dintr-o zonă care, intenționat, muzeograful

nu a vrut să o individualizeze din două motive. Primul este acela de a prezenta privitorilor problematica generală a comunităților neolitice din sud-estul Europei, a complexității, unității și diversității vieții acestora și nu un caz particular anume. Cel de-al doilea motiv a fost dat de necesitatea de a include organic în tematica cadru o serie de statuete neolitice de mare valoare artistică provenind, în principal, din situl de la Vinča (Serbia), statuete aflate în colecțiile de la Archäologische Staatssammlung din München și Archäologie-Museum Oberfranken in der Kaiserpfalz, Forchheim. În acest context de idei în spațiul de expunere și-au găsit loc împreună, ca rod al aceleiași civilizații –cultura Vinča, atât piesele descoperite la Uivar, cât și cele din colecțiile de la Forchheim.

Deschiderea oficială a expoziției a avut loc în Sala Toscană a universității în prezența oficialităților române și germane precum și a unui numeros public. Cuvântul de deschidere a fost rostit de Prof. Dr. Ulrich Sinn, prorector al universității și director al Muzeului Martin von Wagner, fiind urmată de alocuțiunea Atașatului Cultural al Ambasadei României la Berlin, domnul Claudiu Florian. Cu acel prilej, domnul Florian i-a înmănat domnului Prof. Dr. Wolfram Schier, partenerul și prietenul Muzeului Banatului, promotor al proiectului de cercetare al sitului de la Uivar și organizatorul expoziției, Ordinul *Meritul Cultural* în gradul de *Comandor* acordat de Președinția României pentru merite deosebite în cercetarea și protejarea patrimoniului cultural național a României și pentru contribuțiile sale în formarea tinerei generații de specialiști români participanți la acest proiect (Fig.3). Au mai luat cuvântul Tatiana Bădescu, directorul Muzeului Banatului Timișoara și Dr. Dumitru Țeicu, directorul Muzeului Banatului Montan Reșița care s-au referit la colaborarea excelentă între instituțiile implicate în evenimentul expozițional. În final profesorii Wolfram Schier și Florin Drașovean au vorbit despre proiectul Uivar și concepția muzeografică a expoziției. Deschiderea oficială s-a încheiat printr-un concert de tobe susținut de un artist local.

Manifestarea a fost însoțită de un catalog și un afiș tipărite în condiții grafice deosebite îngrijite și editate prin strădaniile neobositului profesor Wolfram Schier.

Până la închiderea expoziției, la 10 iulie 2005, peste 10.000 de vizitatori au trecut porțile muzeului, iar manifestarea s-a bucurat de un ecou favorabil în presa din Germania și Timișoara.

După acest eveniment, la cererea Archäologische Staatssammlung din München și Archäologie-Museum Oberfranken in der Kaiserpfalz din Forchheim, piesele ce au constituit expoziția de la Würzburg, în totalitatea lor, au fost integrate într-o manifestare expozițională de mare

anvergură intitulată *Orient und Okzident. Frühe Götterbilder und Opfergaben* care s-a deschis în data de 8 septembrie 2005 la Archäologie-Museum Oberfranken in der Kaiserpfalz din Forchheim și va putea fi vizitată până la 1 martie 2006.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.